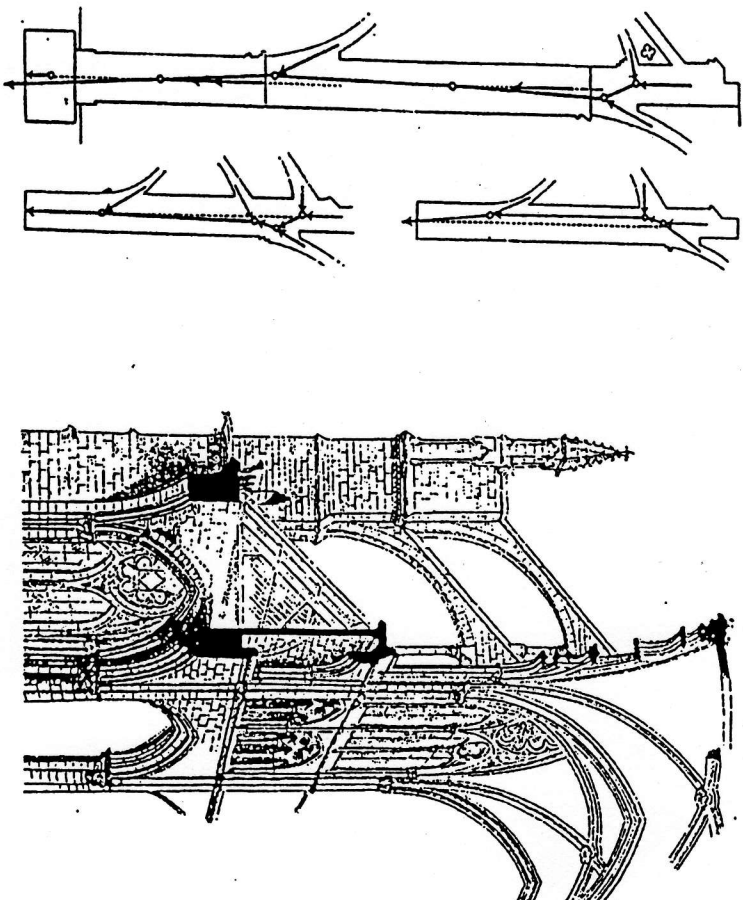

užíváno opěrného systému namísto rozšiřujících se stěn nebo pilířů. Opěrný systém přítěžován kamenným jehlanem tzv. fialou přenášel vodorovné síly z klenby v místě patky klenby pomocí opěrných oblouků do opěrných pilířů (viz obr. 1.3).

a) Schema sdílení tlakových sil v kamenném pilíři gotického klenbového opěrného systému

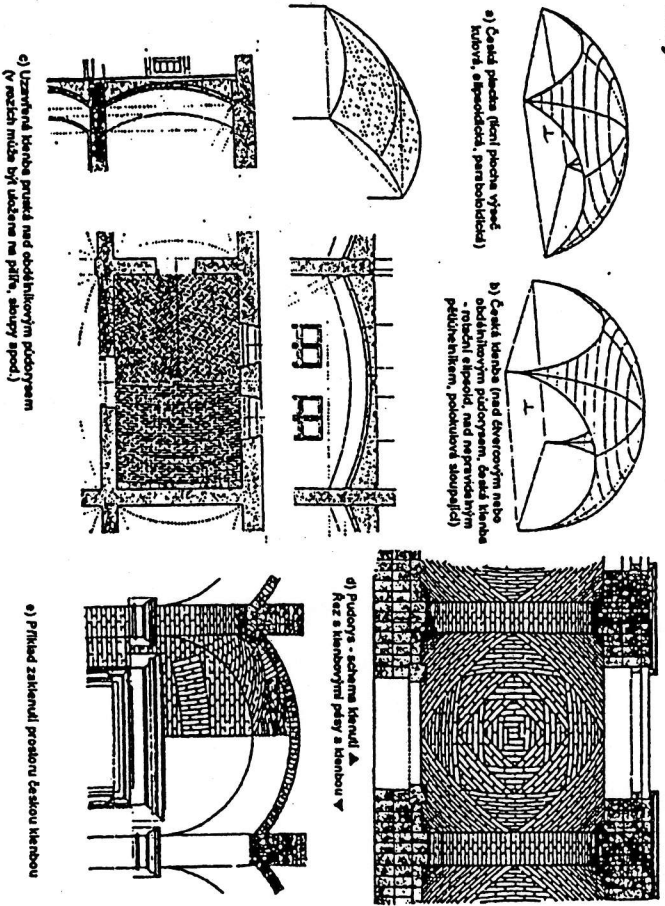
b) Chránová stavba s gotickými křížovými klenbami a lomeným obloukem

Obr. 1.3 Gotický opěrný systém

Gotická zděná stavba se žebrovými klenbami charakteristická lomeným obloukem, nosnými žebry kleneb přenašejícími šikmé podporové tlaky do pilířů a opěrného systému se rozčlenila na nosné a vyplňové části.

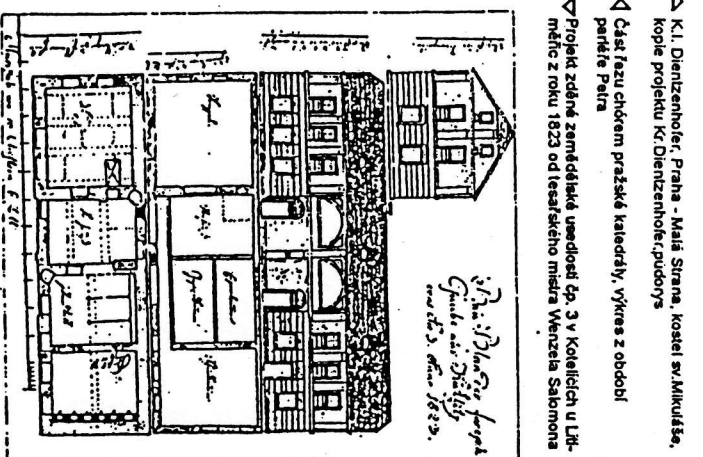
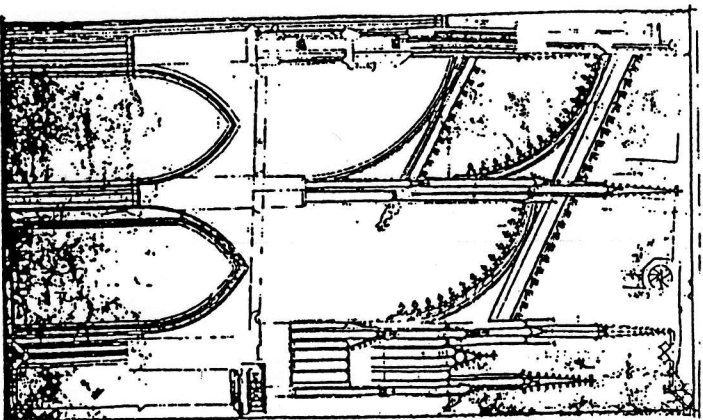
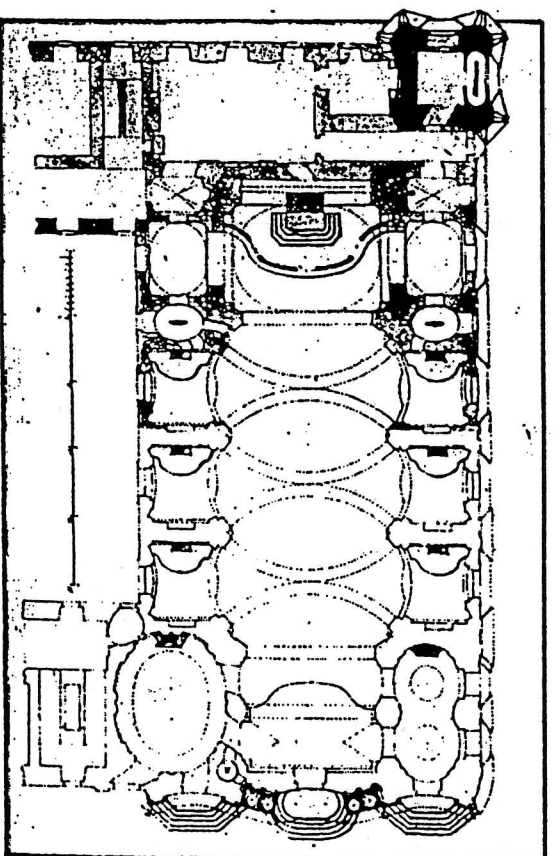
Chránové stavby měly obvykle podélný půdorys nejméně se třemi loděmi a věncem kaplí kolem kněžiště. Městský gotický dům měl protáhlý tvar v přízemí s podloubním zaklenutým křížovou klenbou, mážausem a černou kuchyní často zaklenutých valenou klenbou (viz obr. 1.4).

Kámen se používal převážně ve formě hlazených desek na obklady a dlažby. Bosované zdivo se používalo jen zřídka. Svislé nosné konstrukce byly převážně řešeny jako zděné stěny prolomené okenními nebo dvířnými otvory a portály. Z klenbových konstrukcí se často používalo pruské klenby a české placky nízké (viz obr. 1.6). Klenby byly nejčastěji ztaženy železnými táhly.

Obr. 1.6 Klenby používané v baroku

V období klasicismu se církevních staveb již stavělo méně. Zejména se stavěly na venkově na místě starších dřevěných nebo menších barokních kostelíků. Zaklenuté byly valenou klenbou s lunetami nebo plochou plackou. Z římského stavitelství převzal klasicismus kopuly. V čínžovních domech byly používány segmentové klenby valené do zdi nebo klenbových pásů, později do „travers“. Došlo také ke zdokonalení výroby vápna a cementu. Železo se začalo používat ve formě litiny. Dřevo se používalo na krovy, kazety vytvářející klenby nebo rovný pohled, trámové stropy a pod. Kámen se převážně používal na základové a soklové zdivo. V období klasicismu se začaly stavět čínžovní domy (převážně pavlačové, počátky průmyslové revoluce v českých zemích).

△ K. I. Dienzenhofer, Praha - Malá Strana, kostel sv. Mikuláše, kopie projektu K. I. Dienzenhofera; podorys
 ▽ Část fasády chrámu pražské katedrály, výřez z období parkéte Petra
 ▽ Projekt zděné zemědělské uveřejněl dr. 3 v Kotelích u Litoměřic z roku 1823 od lesářského mistra Wenzela Salomona

Obr. 1.7 Historická stavební dokumentace

